

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Боротьба з дезінформацією: медіарегулятори України та ще чотирьох країн підписали декларацію](#)

[Невикорінене зло: російська пропаганда продовжує діяти у Європі](#)

[«Українські посадовці у відчаї: навіть іноземна зброя не змінює ситуації на полі бою». Огляд російської дезінформації за 25–30 вересня 2023 року. – Орест Сливенко](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[Гончарна майстерня, інклюзивний парк та екосело. Це «Хата гончара», що працює за 50 кілометрів від фронту. – Марія Лаврів](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[«Кінопташки»: у Довженко-Центрі відбудуться благодійні воркшопи. Їх проведуть Ірма Вітовська, Алла Самойленко і Павло Юров. – Анастасія Ампілогова](#)

[Війна та література: в Києві презентували книги воєнного часу та збирали гроші на ЗСУ](#)

Театр

[У Львові стартує міжнародний театральний фестиваль «Золотий лев-2023». – Катерина Сліпченко](#)

[У театрі імені Заньковецької відбулась прем'єра комедії «Життя прекрасне». – Катерина Сліпченко](#)

[Чому комусь важливо бути нащадком імперії: драматургиня Катерина Пенькова про п'єсу «Готель „Великобританія”». – Софія Челяк](#)

Музика

[«Людина епохи бароко дуже подібна до сучасної людини». – Марія Левкович](#)

[Національна філармонія оголосила програму на жовтень. – Ксенія Білаш](#)

[«Я нічого не знаю про це». Польський піаніст Шимон Нерінг про російську культуру та українську музику. – Roksolana Kit](#)

[«Слух» запускає серію концертів українських незалежних артистів. – Дарія Подвишенна](#)

Візуальні мистецтва

[Підкорення Дніпра протягом XX століття і тепер: про виставку «Ріка кричала, вила, як поранений звір». – Альона Шилова](#)

[У муніципальному мистецькому центрі Львова відкрилась виставка про втрати від війни. – К.С.](#)

[У Харкові замість зображення Пушкіна створили мурал із соняхами та українською поезією](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[На початку 2024 року Держкіно хоче відновити конкурси. – Наталія Данькова](#)

[Docudays UA анонсує 20-й мандрівний кінофестиваль. Хто там буде. – Юлія Кузьменко](#)

[«Між нами», «Велика прогулянка» та інше: розповідаємо про 6 українських фільмів, що вийдуть в прокат цієї осені. – Дарія Подвишенна](#)

[Українські серіали, які вийдуть цієї осені: 4 головні прем'єри. – Христина Кобак](#)

[Netflix інвестував в український контент декілька мільйонів доларів, – співзасновник FILM.UA Group. – Forbes Ukraine](#)

[Приголомшлива сума: скільки мільйонів доларів зібрала «Мавка» у світовому прокаті. – Христина Кобак](#)

[Український історичний екшен «Довбуш» зібрав у прокаті понад 55 млн грн](#)

Просвітництво

[Living the war: у Варшаві показали віртуальну виставку про війну в Україні](#)

Література. Книговидавання

[Легендарний Форум Видавців відбувається втридцять: навіщо на нього йти та що там шукати. – Тетяна Пушнова](#)

[Понад 150 подій онлайн і наживо: у Львові стартував 30-й BookForum](#)

[«Українці не повинні допомагати росіянам розібратись з їхнім почуттям провини» – письменниця Софія Андрухович. – Тетяна Пушнова](#)

Музейна справа

[У Києво-Печерській лаврі покажуть унікальні дари козацьких ктиторів XVII–XVIII століть](#)

[Про що новий проєкт «Віртуальний портал Музею книги і друкарства України». – Ольга Зайченко](#)

Охорона культурної спадщини

[Комісія Міністерства культури перевіряє стан пам'яток на території заповідника «Чернігів стародавній». – Денис Шапошніков](#)

[Щоб піклувалися та відновили маєток: палацу на Хмельниччині шукають нових господарів. – Поліна Горлач](#)

Релігія

[Митрополит Епіфаній відвідав Посольство Німеччини](#)

[Зброя, порно і держзрада: СБУ викрила 68 священників УПЦ МП. – Олег Павлось](#)

[«Храми під вогнем»: В Україні створили цифрову платформу про знищені росіянами церкви. – Роман Мельник](#)

Зміни релігійних юрисдикцій

[Ще дві громади вирішили стати частиною ПЦУ](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[У Вашингтоні українці взяли участь у Фестивалі світової культури](#)

***

[Митники вилучили 18 картин вартістю понад 1,2 млн грн, які зловмисник намагався ввезти в Україну без декларування. – Віра Перун](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Боротьба з дезінформацією: медіарегулятори України та ще чотирьох країн підписали декларацію

Медіарегулятори Латвії, Литви, Польщі, Румунії та України підписали у Варшаві Декларацію про співпрацю і взаємну підтримку в боротьбі з дезінформацією. Зазначається, що таким чином вони скріпили свої наміри разом докласти зусиль, щоби протидіяти впливу пропаганди, найперше російської, у суспільствах цих країн. Декларація передбачає, що сторони надаватимуть взаємну підтримку заходів у сфері діяльності з аналізу та стримування поширення багатовимірної дезінформації на національному, регіональному і міжнародному рівнях. Країни мають намір ініціювати заходи для спільного навчання громадян з виявлення, реагування та запобігання дезінформації, а також налагоджувати співпрацю між європейськими і національними платформами фактчекінгу. Підписанти також докладуватимуть зусиль для розробки єдиних механізмів регулювання медіа в країнах підписантів, які сприятимуть підготовці і реалізації спільних оцінок та позицій щодо протидії дезінформації. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3769952-borotba-z-dezinformacieu-mediaregulatori-ukraini-ta-se-cotiroh-krain-pidpisali-deklaraciju.html>

Невикорінене зло: російська пропаганда продовжує діяти у Європі

Попри оголошену Європою боротьбу проти російської пропаганди, вона продовжує там існувати і активно діяти. Такого висновку дійшли журналісти телеграм-каналу «Можем объяснить», проаналізувавши реальний стан справ у цій сфері. За їхніми спостереженнями, «Московский комсомолец», «АиФ» і Sputnik збереглися в європейських країнах на різних платформах і продовжують впливати на думку жителів ЄС, пропагуючи кремлівський погляд на події. Серед перших після початку широкомасштабної війни РФ проти України в ЄС були заблоковані сайти телеканалу Russia Today та агенції Sputnik, що належить йому. Але й зараз, стверджує «Можем объяснить», будь-який європеець може спокійно відкрити та почитати Sputnik. Сайт просто зареєстрував дзеркало та продовжує свою роботу. На його головній сторінці можна знайти новини про те, як «Україна втрачає дві третини доходів через припинення фінансування США» або як «Британія припинила відправку зброї для України». «На Sputnik можна підписатися у всіх соціальних мережах, включаючи нещодавно створений Threads від Meta. Крім того, можна скачати його офіційну програму в Google Play або App Store (хоча інші медіа, наприклад sports.ru, звідти видаляли)», – розповіли журналісти. У Франкфурті, за їхніми словами, виходить «Московский комсомолец. Германия». У цій газеті запевняють, нібито кожен дванадцятий німець – правий екстреміст, а також розповідають, у яких німецьких продуктах містяться комахи. У Ризі можна вільно купити в газетному кіоску «Аргументи и факты», яку пов'язують із секретарем ради нацбезпеки РФ патрушевим. Також у Латвії через супутник можна дивитися російські канали. У багатьох європейських столицях – Берліні, Парижі, Мадриді та інших – продовжують працювати офіси головних російських пропагандистів: Russia Today, ТАСС, «РІА Новості». «У ЄС борються з авто із Росії, але не з розповсюджувачами Z-пропаганди:

прокремлівські медіа зуміли мімікрувати чи домовитися з місцевою владою. І продовжують промивати мізки європейцям», – резюмують автори дослідження. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217662/2023-10-04-nevykorinene-zlo-rosiyska-propaganda-prodovzhuie-diyaty-u-ievropi/>

«Українські посадовці у відчаї: навіть іноземна зброя не змінює ситуації на полі бою». Огляд російської дезінформації за 25–30 вересня 2023 року. – Орест Сливенко

Протягом цього часу фейкороби стверджували, що Євросоюз нібито направляє війська НАТО в Україну, аби ті билися проти росії. Також пропагандисти дискредитували західні інституції, назвавши Міжнародний суд ООН «заангажованим ставлеником Заходу». Докладніше:

<https://detector.media/monitoring-internetu/article/217644/2023-10-04-ukrainski-posadovtsi-u-vidchai-navit-inozemna-zbroya-ne-zminyuie-sytuatsii-na-poli-boyu-oglyad-rosiyskoi-dezinformatsii-za-2530-veresnya-2023-roku/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Гончарна майстерня, інклюзивний парк та екосело. Це «Хата гончара», що працює за 50 кілометрів від фронту. – Марія Лаврів

«Хата гончара» – сімейний бізнес О. та О. Павліків, що з 2015 року працює у культурно-туристичному комплексі «Етносело». Тут влаштовують майстер-класи з гончарства, приймають гостей та проводять екскурсії. Родина прихистила в садибі близько 600 людей, які рятувалися від війни з території Запорізької області. У «Хаті гончара» допомагають й людям з інвалідністю – працюють та розвивають парк, де молодь переробляє сміття. На території є спеціальна гойдалка для людей на візках. Коли О. Павлік повернувся з війни з пораненням, його дружина вирішила створити реабілітаційний центр та побудувати апі-будинки для військових та ветеранів. Вона розповідає про місце, яке допомагає та навчає народознавства. Докладніше:

<https://shotam.info/honcharna-maysternia-inkliuzyvnyy-park-ta-ekoselo-tse-khata-honchara-shcho-pratsiuie-za-50-kilometriv-vid-frontu/>

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

«Кінопташки»: у Довженко-Центрі відбудуться благодійні воркшопи. Їх проведуть Ірма Вітовська, Алла Самойленко і Павло Юров. – Анастасія Ампилогова

У жовтні в Довженко-Центрі за ініціативи акторки Р. Бурковської («Парфенон», «Бачення метелика») та ГО «Волонтерський Рух „Спільна Мета”» відбудуться благодійні воркшопи. Їх проведуть відомі діячки і діячі сфери кінематографії. Усі виручені кошти підуть на збір на квадрокоптери для трьох підрозділів Збройних сил України. Акторка театру та кіно, з.а. України І. Вітовська 11 жовтня проведе воркшоп з акторської майстерності, де розкаже про «археологію ролі» – усе про дослідження персонажу/-ки, його/її епохи та соціального рівня. Українська кастинг-директорка А. Самойленко – дводенний інтенсив (18 і

21 жовтня) про оптимізацію акторської кар'єри для тих, хто вже має досвід у кінозйомках. Режисер, актор, куратор, драматург П. Юров 25 жовтня проведе воркшоп зі сценарної майстерності «Story Shop», заснований на ідеях американського викладача Роберта Маккі та сценариста Сіда Філда (із врахуванням європейської та української традицій кіно). Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/kinoptashky-u-dovzhenko-tsentri-vidbudutsya-blagodijni-vorkshopy-yih-provedut-irma-vitovska-alla-samojlenko-i-pavlo-yurov/>

Війна та література: в Києві презентували книги воєнного часу та збирали гроші на ЗСУ

29 вересня Б. Матіяш та К. Москалець представили книжки, написані після початку повномасштабної війни росії проти України – «Жити Таїнством. Вісім розмов із митрополитом Борисом Гудзяком» і «Спорудження мосту». У просторі PEN Ukraine автори читали власні вірші та есеї, що фіксують реалії повсякдення, бомбардування українських міст, загибелі дорослих і дітей та ділилися рефлексіями про пережите під час війни, яка триває. Захід модерував літературний критик, літературознавець, куратор мистецьких проєктів Є. Стасіневич. Подія була благодійною: відвідувачі підтримали збір для закупівлі автівок та інших корисних речей для ЗСУ, який організовує Kult.Podcast – подкаст про культуру, літературу та філософію. Докладніше:

<https://espresso.tv/viyna-ta-literatura-v-kievi-prezentovali-knigi-voennogo-chasu-ta-zbirali-groshi-na-zsu>

Театр

У Львові стартує міжнародний театральний фестиваль «Золотий лев-2023». – Катерина Сліпченко

5–10 жовтня у Львові проходитиме Міжнародний театральний фестиваль «Золотий лев-2023». Цього року захід, якому виповнюється 34 роки, буде спрямовано на меморіалізацію боротьби українців. Фестиваль стане майданчиком для показу вистав українських театрів, прем'єри яких відбулися після 24 лютого 2022 року. У програмі – постановки театрів зі Львова, Києва, Вінниці, Луганську, Сум, Кропивницького, Чернігова, Херсону, також будуть театри з Чехії, Франції та Данії. Покази відбуватимуться у театрах «Воскресіння», імені Леся Курбаса, Першому театрі, театрі імені Марії Заньковецької, будинку офіцерів. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_startuye_mizhnarodniy_teatralniy_festival_zolotiy_lev_2023_n1571990

У театрі імені Заньковецької відбулась прем'єра комедії «Життя прекрасне». – Катерина Сліпченко

Менше ніж за два тижні після прем'єри вистави «Земля» на головній сцені театру імені Марії Заньковецької у Львові, 3–4 жовтня на камерній сцені закладу відбулась прем'єра комедії «Життя прекрасне» за новелами американського автора Фредеріка Строппеля. Режисер – В. Жуков. Докладніше:

https://zaxid.net/u_teatri_imeni_zankovetskoyi_vidbulas_premyera_komediyi_zhittya_prekrasne_n1572015

Чому комусь важливо бути нащадком імперії: драматургиня Катерина Пенькова про п'єсу «Готель „Великобританія”». – Софія Челяк

У «Театрі Драматургів» 24 вересня відбувся прем'єрний показ вистави «Готель „Великобританія»» режисерки С. Салецької за однойменною п'єсою К. Пенькової. Це історія про окупований росіянами Донецьк, людей, «у чий очах так хочеться віднайти щось рідне й близьке, і тих, хто попри все марить бажанням відчувати себе нащадками імперії». В інтерв'ю Пенькова розповідає історію написання п'єси, а також ділиться переживаннями від поїздки в рідний окупований Донецьк. Докладніше:

<https://suspilne.media/586825-comu-komus-vazливо-buti-nasadkom-imperii-dramaturgina-katerina-penkova-pro-pesu-gotel-velikobritania/>

Музика

«Людина епохи бароко дуже подібна до сучасної людини». – Марія Левкович

Впродовж першого тижня жовтня у Львівській національній філармонії триває міжнародний фестиваль сучасної музики «Контрасти». Попри постійний ризик бути перерваними звучанням сирен, у свою 29-ту єдицію «Контрасти» повернулися до формату великого фестивалю, умістивши 14 подій. Особливо увагу привертає назва концерту, що відбудеться 6 жовтня – «Concerto grosso з позитивом». Тут поєднається музика, тексти українських поетів, серед яких Н. Косаревич, В. Амеліна, В. Вакуленко. Також у концерті буде використано доповнену реальність, яку кожен глядач зможе створити сам за допомогою власного смартфона (для цього потрібно лише завантажити спеціальний мобільний застосунок). Кожен музичний номер проілюстровано малюнками графічного дизайнера Р. Мотька. І в цих малюнках можна легко розпізнати фантастичних звірів М. Примаченко та героїв П. Райко, квіти К. Білокур, графіті Banksy тощо. Про наповнення музичної програми концерту розповідає автор проєкту та композитор Є. Петриченко. Докладніше:

https://zaxid.net/lyudina_epohi_baroko_duzhe_podibna_do_suchasnoyi_lyudini_n1572022

Національна філармонія оголосила програму на жовтень. – Ксенія Білаш
Національна філармонія України оприлюднила повний розклад концертів на жовтень. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/04/577957_natsionalna_filarmoniya_ogolosila.html

«Я нічого не знаю про це». Польський піаніст Шимон Нерінг про російську культуру та українську музику. – Roksolana Kit

Розмова з польським піаністом, фіналістом Конкурсу Фредерика Шопена та переможцем Конкурсу Артура Рубінштейна, Шимоном Нерінгом відбулася 8 вересня, у день відкриття 160-го концертного сезону у Національній філармонії України. За підтримки Польського Інституту в Києві піаніста запросили виконати другий фортепіанний концерт Йоганнеса Брамса. Також на концерті зву-

чали твори Людвіга ван Бетовена, Вітольда Лютославського та Сергія Пілютикова. Розмовляли про музичну освіту, вибір репертуару, дотичність культури до політики, а також слухали твори українських композиторів. Щодо виконання російської музики, а також чи існує російська культура окремо від їхньої державної політики, Нерінг зауважив: «Це дуже складна тема, і я не хочу спровокувати українців. Я знаю, що багато хто з вас зараз бойкотує російську культуру і з точки зору політики, я на українському боці. Але коли йдеться про російську культуру, то вважаю, що світова культура без неї не може існувати. Це, у всякому разі, одна з найважливіших ланок світової культури. Велика її частина, як Шостакович чи Прокоф'єв. Їхня музика, погляди та ідеали суперечать нинішній політиці росії. Взагалі російська культура дуже часто стоїть в опозиції до російської політики, чи то сьогоднішньої, чи то минулої. Я вважаю, що бойкотувати російську культуру, або будь-яку іншу культуру взагалі, у зв'язку з політикою, яка відбувається – є принизливим фактично для всієї культури як такої, а не тільки для культури певної країни. Я думаю, що культура стоїть набагато вище політики. Вона має набагато ширший меседж, ніж тільки у політичному питанні. Вона не може бути підпорядкована політиці. Я вважаю, що жодну культуру не можна бойкотувати через нинішню політику». Автор, підсумовуючи розмову, наголошує: «З цієї розмови випливає декілька дуже важливих тез, які вкотре варто проговорювати як „всередину”, так і „назовні”... Отже, спершу про російську пропаганду. Відбувалося і відбувається просування наративу „великої російської культури”, яка начебто наділена суб'єктністю та точно не співпрацює з владними органами, а й навпаки є в опозиції до неї. Позиціонування її як окремої інституції, дарма що вона фінансує той же ж російський бюджет. Така думка транслюється не тільки на українську аудиторію, але й на весь можливий світовий простір. Усі повинні зрозуміти, що будь-яка спроба об'єднати російських і українських композиторів в одній програмі, будь-яка спроба співпраці – це великий вияв нерозуміння українського контексту та створення нових психологічних травм для українців, котрі захищають себе від усього російського. Це, природно, емоційна для нас тема, бо ми споживали цю культуру в величезних кількостях та не хочемо мати нічого спільного з вбивцею. Потрібно пояснювати, що „cancel росії означає не бойкот, а карантин. Карантин від росіян. Вони вже досить говорили, зараз за них говорять їхні гармати” – О. Забужко для TheUkrainians. Тут же поруч тема колоніалізму й асоціювання українців зі „старшим братом”. У результаті – музикант, який приїжджає з-за кордону, може вживати такі терміни як „музика східної Європи” та порівнювати її, в першу чергу, з музикою імперії. Друге – роль музиканта тільки як відтворювача музики. Така модель поведінки не „працюватиме” в сучасних реаліях. Музикант, який би він не був відокремленим своїм мистецтвом, насправді є залученим до багатьох процесів. Він/вона/вони відноситься чи до інституції, чи до спільноти, чи, банально, до платника податків – до людини, яка вирішує різні державні питання на своєму рівні. А мовчання – це намагання втриматися на обох сторонах. Відокремлення себе від цих процесів – це ще одна постколоніальна проблема, це про ту ж „маленьку людину, яка нічого не вирішує”. російські війська, серед яких не тільки професійні військові, але й мобілізовані цивільні (не без митців

там теж), атакують музеї, університети, театри, церкви, школи, бібліотеки і будинки культури. Зараз, на окупованих територіях змушують грати російську музику водночас коли вона підтримується і на найбільших сценах світу. Третє, і дуже важливе – про гідність. Ту саму, що була з нами 2014 року та яку ми втрачаємо або, можливо, яка й не вкорінилася в індустрії класичної музики. Ми маємо можливість творити власний контекст та наповнювати його, а також, що головне, транслювати його у світ. Кожен достойний митець, повинен хоча б частково знати історію української культури, щоб розуміти ті чи інші заклики та дії музикантів, у країні яких відбувається війна. На якому рівні музикант би не знаходився, в Україні чи за кордоном, він має транслювати в своєму оточенні конкретні факти співпраці музикантів, композиторів та інших діячів культури з російською владою. Та як ця співпраця перетворюється в реальні ракети. Часто це виглядає так, наче ти псуєш велике свято життя своїм невдоволенням того чи іншого музиканта на сцені філармонії в Україні чи то світового оркестру, що співпрацює з скрипалем з надірваною репутацією. Але це робота над внутрішньою репутацією, суб'єктивністю нашої культури та майбутнім. Ми маємо право на власний голос у світовій історії культури. Голос гідних, мужніх та послідовних у своїх діях та думках митців». Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/11954>

«Слух» запускає серію концертів українських незалежних артистів. – Дарія Подвиженна

Українське медіа про музику «Слух» організує серію концертів «Слух: Наживо», де гратимуть незалежні українські виконавці. Учасниками проєкту стануть гурти Renie Cares, Blooms Corda та Disappeared Completely. Перший концерт відбудеться 11 листопада у київському клубі Bel Etage. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/slukh-concert-blooms-corda-renie-cares/>

Візуальні мистецтва

Підкорення Дніпра протягом XX століття і тепер: про виставку «Ріка кричала, вила, як поранений звір». – Альона Шилова

Куратори виставки «Ріка кричала, вила, як поранений звір» С. Битюцький та А. Пензій розповідають про кінематографічну репрезентацію підкорення Дніпра й експозицію в Довженко-Центрі у межах 5-ї Київської бієнале. Тема виставки пов'язана з трагічними подіями 6 червня 2023 року, коли російські війська підірвали греблю Каховського водосховища. Автори проводять паралель між сьогоднішнім, у якому росія намагається знищити природу України та її культуру, і тим радянським впливом, що застиг у минулому. «Ріка кричала, вила, як поранений звір» зосереджується на кінематографічній репрезентації підкорення Дніпра й ставить питання щодо майбутнього співіснування з річками та морями. Наприклад, такі українські режисери як Д. Вертов, О. Довженко та І. Кавалерідзе висвітлювали у своїх фільмах побудови ГЕС, але досі цей елемент не отримував глибокого дослідження та рефлексії в українському суспільстві. Виставка також спонукає глядачів до пошуку делікатних способів «деколонізації

природи» в контексті політичної деколонізації держави від російського загарбника та імперського впливу. Докладніше:

<https://suspilne.media/586851-pidkorennia-dnipra-protagom-xx-stolitta-i-teper-pro-vistavku-rika-kricala-vila-ak-poranenij-zvir/>

У муніципальному мистецькому центрі Львова відкрилась виставка про втрати від війни. – К.С.

У Львівському муніципальному мистецькому центрі відкрито виставку «Щодо втрачання». Її куратор Н. Кадан від червня працював у резиденції центру. Виставка стала підсумком його перебування в інституції та втіленням запланованого виставкового проєкту у галереї центру. До експозиції увійшли твори Є. Белорусець, «Відкритої групи», О. Голосія, Н. Кадана, Я. Малащука та Р. Хімея, М. Половинко, Д. Ревковського та А. Рачинського, Ф. Тетянича. Також експоновано ескізи відомої художниці-шістдесятниці А. Горської. Коментарем до кожного із залів виставки є вірш, присутній у експозиції. У першому це поезія Сильвії Плат, у другому – Василя Стуса, у третьому – Яніса Синайка. Дуже різні роботи – графіка, живопис, інсталяція, відеоарт – об'єднані темою, а головне, досвідом втрат. Докладніше:

https://zaxid.net/u_munitsipalnomu_mistetskomu_tsentri_lvova_vidkrilas_vistavka_pro_vtrati_vid_viyini_n1571979

У Харкові замість зображення Пушкіна створили мурал із соняхами та українською поезією

У Харкові замість зображення Пушкіна на вулиці, що поки ще носить ім'я російського поета (Пушкінській), створили мурал із соняхами та сучасною українською поезією. Про це повідомила художниця, співробітниця Харківського літературного музею Д. Чмуж. Авторка розповіла, що ідея намалювати великі соняхи як нагадування про те, що війна триває, з'явилася в неї ще у січні 2022 року, однак задум художниця не встигла втілити. «А коли постало питання, що ж малювати замість наявного на цій стіні пу-пу-пушкіна, я дуже добре уявила там великі соняхи, але тепер вони стали більш скорботними», – зазначила Чмуж. Малюнок вона доповнила фрагментом поезії К. Калитко. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3769931-u-harkovi-zamist-zobrazenna-puskina-stvorili-mural-iz-sonahami-ta-ukrainskou-poezieu.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

На початку 2024 року Держкіно хоче відновити конкурси. – Наталія ДАНЬКОВА

У січні–лютому 2024 року Державне агентство України з питань кіно планує оголосити конкурси на зйомки фільмів. Про це повідомила голова Держкіно М. Кудерчук 4 жовтня під час Kyiv Media Week. «Ми будемо проводити конкурси, нам потрібен контент для фестивалів, кінотеатрів і телебачення», – сказала вона. За словами Кудерчук, правила проведення конкурсів не зміняться, у пріоритеті будуть теми історії України та документування сьогодення. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/217654/2023-10-04-na-pochatku-2024-roku-derzhkino-khoche-vidnovyty-konkursy/>

Docudays UA анонсує 20-й мандрівний кінофестиваль. Хто там буде. – Юлія Кузьменко

Мандрівний міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA пройде з жовтня по грудень 2023 року. Він розпочнеться у Полтаві та Хмельницькому й побуває у 22 областях України. Це буде ювілейний, 20-й фестиваль. Центральна тема – «Образ майбутнього». Під час заходу торкатимуться тем: покарання винних у воєнних злочинах, документування свідчень їхніх жертв і руйнувань; як упоратися із травмами, зберегти та донести до наступних поколінь пам'ять про загиблих на війні; про відбудову України, зокрема як варто модернізувати населені пункти, аби вони були красивими, сучасними та інклюзивними; про розмінування земель. На відкритті мандрівного Docudays UA 10 жовтня покажуть фільм «Король Лір: як ми шукали любов під час війни» Д. Грешка. Покази, дискусії та інсталяції для українських спільнот відбудуться також за кордоном. Докладніше:

<https://suspilne.media/586973-docudays-ua-anonsue-20-j-mandrivnij-kinofestival-hto-tam-bude/>

«Між нами», «Велика прогулянка» та інше: розповідаємо про 6 українських фільмів, що вийдуть в прокат цієї осені. – Дарія Подвишенна

У жовтні та листопаді у кінотеатрах вийде кілька нових українських фільмів. Серед них – комедії, драми, стрічки про війну та на історичну тематику. Докладніше про ці фільми та коли вони вийдуть у прокат:

<https://liroom.com.ua/news/premiery-zhovten-lystopad/>

Українські серіали, які вийдуть цієї осені: 4 головні прем'єри. – Христина Кобак

Це: «Опер за викликом-6», «Плут-2», «Окуповані» та «Одна родина. Весілля». Докладніше:

https://kino.24tv.ua/yaki-seriali-viydut-voseni-spisok-premyer-ukrayinskih-serialiv_n2404987

Netflix інвестував в український контент декілька мільйонів доларів, – співзасновник FILM.UA Group. – Forbes Ukraine

Співзасновник FILM.UA Group С. Созановський оцінює інвестиції стрімінгового сервісу Netflix в український контент у понад декілька мільйонів доларів. За його словами, великі інвестиції у національний контент означають не лише повагу до України. «Національний контент досягнув рівня, коли він добре працює на різних майданчиках, це комерційно привабливо. Можливо, колись Netflix опублікує дані переглядів національного контенту. Вони вражають», – наголосив співзасновник FILM.UA Group. Для порівняння, у виробництво південнокорейських серіалів, фільмів і шоу протягом наступних чотирьох років Netflix планує інвестувати \$2,5 млрд. Докладніше:

<https://espreso.tv/netflix-investuvav-v-ukrainskiy-kontent-dekilka-milyoniv-dolariv-spivzasnovnik-filmua-group>

Приголомшлива сума: скільки мільйонів доларів зібрала «Мавка» у світовому прокаті. – Христина Кобак

2 березня в кінотеатрах відбулася прем'єра українського анімаційного мультфільму «Мавка. Лісова пісня». Він показав феноменальний результат касових зборів в Україні, а потім підкорив світових глядачів. «Мавку» показали у понад 80 країнах. До Дня Незалежності в Україні вона вже вийшла онлайн, а міжнародний прокат завершиться через декілька місяців. Загалом за цей час стрічка зібрала понад \$17 млн. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/multfilm-mavka-lisova-pisnya-svitovomu-prokati-skilki-milyoniv_n2405386

Український історичний екшен «Довбуш» зібрав у прокаті понад 55 млн грн

Фільм О. Саніна після шостого прокатного вікенду зібрав касу в 55 158 183 гривень, було продано 390 795 квитків. Докладніше:

<https://espresso.tv/ukrainskiy-istorichniy-ekshn-dovbush-zibrav-u-prokati-ponad-55-mln-grn>

Просвітництво

Living the war: у Варшаві показали віртуальну виставку про війну в Україні

Віртуальну виставку про російську агресію в Україні «Living the war» («Проживаючи війну») показали під час Варшавського безпекового форуму, вона викликала зацікавлення в учасників заходу. Про це розповіла заступник керівника служби міністра закордонних справ України І. Недобор. За її словами, МЗС України та VR-команда The Game Changer створили разом VR-проект «як один з потужних видів комунікації, щоб донести світу правду про Україну». «У VR-окулярах за п'ять хвилин ви ніби телепортуєтесь в Україну. Відтак відбувається повний ефект присутності у таких містах як Бахмут, а також Буча, Ірпінь, Бородянка у перші дні після деокупації. Тобто людина може на власні очі відчувати і побачити, як українці проживають війну зараз. Людина, одягаючи маску, може обертатися навколо себе, дивитися позаду, вгору і вниз. Є повний ефект присутності, це вражає і викликає у багатьох значні емоції, зокрема у президентів чи прем'єр-міністрів», – розповіла представниця українського зовнішньополітичного відомства. Вона повідомила, що виставка вже побувала на форумі Globsec Forum у Словаччині, її також упродовж 10 днів демонстрували у німецькому Бундестазі. «Ми хочемо масштабувати цей проєкт і показати його у світі, розповідаючи, що війна продовжується і треба це зупинити», – наголосила Недобор. Вона поінформувала, що у жовтні виставка демонструватиметься на «Forum 2000» і саміті Кримської платформи, що відбудуться у Празі, у листопаді – у Словаччині та Португалії, а в 2024 році виставку покажуть в Японії. Як зауважила Недобор, після перегляду VR-виставки у межах Варшавського безпекового форуму міністр закордонних справ Північної Македонії Слав'янка Петровська попросила показати виставку в лютому 2024 року у цій країні. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3769748-living-the-war-u-varsavi-pokazali-virtualnu-vistavku-pro-vijnu-v-ukraini.html>

Література. Книговидання

Легендарний Форум Видавців відбувається втридцять: навіщо на нього йти та що там шукати. – Тетяна Пушнова

Гід подією. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/10/4/256890/>

Понад 150 подій онлайн і наживо: у Львові стартував 30-й BookForum

Про програму заходу. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/ponad-150-podiy-onlayn-i-nazhivo-u-lvovi-startuvav-30-y-bookforum>

«Українці не повинні допомагати росіянам розібратись з їхнім почуттям провини» – письменниця Софія Андрухович. – Тетяна Пушнова

В 15 країнах, серед яких Велика Британія, США і Франція, перекладають «Амадоку» С. Андрухович – величний роман про викривлення пам'яті під час геноцидів, що сталися в Україні останні 100 років: Розстріляне відродження, Голокост, сучасна російсько-українська війна. Озеро Амадока, яке існувало на давніх картах на території України і зникло, стало метафорою забуття, в якому ми тонемо, щоб сховатися від болю і власних помилок. І, можливо, роман «Амадока» допоможе повернути Україну на ментальні карти Європи. 4 жовтня у Франції вийшла збірка есеїв, які Андрухович писала для закордонних медіа вже під час повномасштабного вторгнення. Письменниця багато виступає в Європі, хоча періодично відмовляється від спільної участі в заходах з росіянами. Живе і працює вона у Києві. На тлі загострення суперечок чи вступати українським інтелектуалам у публічні дискусії з росіянами, створювати разом з ними чи для них мистецькі проекти, Андрухович в інтерв'ю розповідає про те, як війна змінює суспільну роль письменника та привертає увагу Європи до української літератури. І про те, як література може подолати втому європейців від війни й узвичаєння в їхньому сприйнятті. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/10/4/256876/>

Музейна справа

У Києво-Печерській лаврі покажуть унікальні дари козацьких ктиторів XVII–XVIII століть

Національний заповідник «Києво-Печерська лавра» поглиблює свою просвітницьку місію, відкриваючи маловідомі широкому загалу українців сторінки історії. 12 жовтня тут покажуть не просто експонати з коштовних металів і тканин, ікони та старовинні фоліанти. Презентують дари ктиторів козацьких, які опікувалися розвитком української духовності та культури протягом XVII–XVIII ст. «...Бо ми браття козацького роду» – таку назву дали демонстрації раритетів. Експозицію готують разом два великі національні заповідники – «Києво-Печерська лавра» та «Хортиця» із Запоріжжя. Докладніше:

https://risu.ua/u-kiyevo-pecherskij-lavri-pokazhut-unikalni-dari-kozackih-ktitoriv-xviiixviii-stolit_n142894

Про що новий проєкт «Віртуальний портал Музею книги і друкарства України». – Ольга Зайченко

«Віртуальний портал Музею книги і друкарства України» – це проєкт, який Музей реалізовує у 2023 році за підтримки УКФ. Назву проєкту частково підказало оформлення стародруків: їхні титульні сторінки оздоблені римськими арками, або порталами. А також – зміст самої роботи, тобто оцифрування рекордної кількості рідкісних артефактів: 4 рукописні книги, 120 стародруків і 1000 одиниць графіки за 3,5 місяці. Завдяки цьому віртуальна частка колекцій рукописної книги і стародруків та графічних творів збільшиться з 8% та 4,5% відповідно (оцифрованих перед початком проєкту) до 26,6% та 12,6% відповідно. Докладніше:

<https://chytomo.com/pro-shcho-novyj-proiekt-virtualnyj-portal-muzeiu-knyhy-i-drukarstva-ukrainy/>

Охорона культурної спадщини

Комісія Міністерства культури перевіряє стан пам'яток на території заповідника «Чернігів стародавній». – Денис Шапошніков

5 жовтня у Чернігові працює комісія Міністерства культури та інформаційної політики України. Вони перевіряють стан пам'яток на території Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній». Докладніше:

<https://suspilne.media/587201-komisia-ministerstva-kulturi-perevirae-stan-pamatok-na-teritorii-zapovidnika-vernigiv-starodavnij/>

Щоб піклувалися та відновили маєток: палацу на Хмельниччині шукають нових господарів. – Поліна Горлач

Ініціатива «Спадщина.UA» шукає нових власника або власницю для палацу адвоката Самуїла Гершгоріна у Деражні на Хмельниччині. Про це у Facebook повідомила засновниця ініціативи Г. Гаврилів. Раніше палац мав назву «Будинок приватного адвоката Периторіна». Його назву змінили після того, як у 2022 році його придбала Гаврилів через аукціон. Зведення будівлі датується 1910 роком, а впродовж всього періоду Радянського Союзу вона функціонувала як школа та палац піонерів. «Ми очікуємо, що новий господар буде ставитися до будівлі зі всією любов'ю та повагою як до об'єкта культурної спадщини, надасть об'єкту таке пристосування, що позитивно вплине на розвиток культурно-туристичного потенціалу громади та регіону, а також відновить та запустить об'єкт впродовж найближчих 5 років», – зазначає Гаврилів у своєму пості. Докладніше:

<https://suspilne.media/586531-sob-pikluvavsa-ta-vidnoviv-maetok-palacu-na-hmelniccini-sukaut-novogo-gospodara/>

Релігія

Митрополит Епіфаній відвідав Посольство Німеччини

Предстоятель ПЦУ висловив привітання з нагоди національного свята Німеччини та поспілкувався з учасниками заходу з приводу підтримки України у справедливій боротьбі проти російських загарбників. Докладніше:

https://risu.ua/mitropolit-epifanij-vidvidav-posolstvo-nimechchini_n142878

Зброя, порно і держзрада: СБУ викрила 68 священників УПЦ МП. – Олег Павлось

Від початку повномасштабної агресії РФ за матеріалами СБУ розпочато 68 кримінальних проваджень щодо представників УПЦ МП, з яких 14 – митрополити церкви. Серед викритих злочинів – 20 фактів держзради, колабораціонізму та пособництва країні-агресору. Крім того, правоохоронці розслідують 18 проваджень щодо публічної агітації до релігійної ненависті, а також продажу вогнепальної зброї та розповсюдження дитячої порнографії. У результаті оперативних і слідчих дій 26 фігурантам-представникам УПЦ МП повідомлено про підозру, а ще 19 зловмисників уже отримали судові вироки. Двох засуджених кліриків-колабораціоністів вдалося обміняти на українських воїнів, які перебували в російському полоні. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/oruzhie-porno-i-gosizmena-sbu-razoblachila-68-svyashchennikov-uptyc-mp/>

«Храми під вогнем»: В Україні створили цифрову платформу про знищені росіянами церкви. – Роман Мельник

В Україні створили цифрову платформу «Храми під вогнем», на якій публікуватимуть дані про релігійні споруди, знищені росіянами під час війни. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217681/2023-10-04-khramy-pid-vognem-v-ukraini-stvoryly-tsyfrovu-platformu-pro-znyshcheni-rosiyanamy-tserkvy/>

Зміни релігійних юрисдикцій

Ще дві громади вирішили стати частиною ПЦУ

30 вересня в селі Дерев'яна на Обухівщині відбулися збори релігійної громади. Присутні одноголосно підтримали вихід з УПЦ МП та проголосували за вхід до складу ПЦУ. 3 жовтня пройшла робоча зустріч єпископа Житомирсько-Овруцького ПЦУ з представниками релігійної громади Свято-Михайлівської парафії УПЦ МП с. Роставиця Бердичівського (Ружинського) району. У супроводі ієрея Сергія Горбового, Свято-Михайлівська парафія, після написання прохання, отримала відповідні документи про прийняття до ПЦУ. Докладніше:

https://risu.ua/shche-dvi-gromadi-virishili-stati-chastinoyu-pcu_n142900

Культура національних меншин. Закордонні українці

У Вашингтоні українці взяли участь у Фестивалі світової культури

У Вашингтоні, округ Колумбія, у самому серці столиці США, на Національному молі, відбувся четвертий Фестиваль світової культури, на якому українські учасники презентували Україну та її унікальну культуру. У фестивалі взяв участь об'єднаний танцювальний колектив, який представляв 10 українських

танцювальних шкіл і ансамблів з різних штатів США, а також жіночий хор Sunday Singers з Канади під керівництвом відомої диригентки з Києва О. Асташевої, яка була змушена покинути Україну через війну. Крім того, маленька українка В. Остапчук з Білої Церкви виконала авторську пісню «Мене звать Україна», слова якої написав її батько, який залишився в Україні, а музику написала її мама. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3769714-u-vasingtoni-ukrainci-vzali-ucast-u-festivali-svitovoi-kulturi.html>

***

Митники вилучили 18 картин вартістю понад 1,2 млн грн, які зловмисник намагався ввезти в Україну без декларування. – Віра Перун

Закарпатські митники вилучили 18 творів мистецтва, які становлять художню, антикварну та колекційну цінність. Водій мікроавтобуса намагався ввезти картини в Україну «зеленим коридором» без декларування. Незадекларовані картини різних жанрів (портрети, пейзажі, натюрморти тощо) були вилучені для проведення експертизи. За висновком мистецтвознавчої експертизи Закарпатського обласного художнього музею імені Йосипа Бокшая, загальна вартість цих картин становить 1 мільйон 273 тисячі гривень. Серед них – авторська робота Р. Ferretti «Природа» (1910 р.) оцінена експертами у 120 тис. грн, твір Бейли Івані-Грюнвальдт «Пейзаж з кілями» (1920 р.) – у 350 тис. грн, J. Mazerolle «Жінка» (XIX століття) – у 250 тис. грн, а невідомого автора «Міфологічна сцена» (друга половина XIX століття) – у 120 тис. грн. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/04/577965_mitniki_viluchili_18_kartin_vartistyu.html

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm